

Universal Declaration of Human Rights - Waama

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Yirisaro fɔɔku consiroma āduriya mii

[Preamble]

Ti ka cɔɔte maa yissaro Fɔɔku mii da ta neki sa o i se o yon; o i Fɔ da i o daari;

Ti ka cɔɔte maa nɔɔre yirisaro ta yaate kpɛɛmma boma mii, da neki-di panto o se o yon o i Fɔ da i o daari;

Tika cɔɔte maa yirisaro Fɔɔku ta wiri, da neki-di neɛ yiro ta bo, o nukpiikiba n̄ yi o tetin-na;

Ti ka turi ti cɔɔte maa kpeeto tɔkitibu ta daari tinkpanne na de tɔre;

Ti kanka cɔɔte maa pe na do bà ta da i biinni Fɔɔku n̄ sooki ku yì bà daari-na;

Ti ka cɔɔte maa ànduriya kaatooya, yaa ta yau na yirisaro Fɔɔku darima yaama ya ta yembiri da seena ya n̄ kaate ya n̄ yìrun sabare-de ta yau-na maa yirisaro Fɔɔku daari-ma yaama ya te de:

Pɔɔɔma (1)

Yiriba na bà sikindo dare bà mɛɛri, da seena yirimma mii bà ta da i neki bà tɔɔba.

Yɛnnɛma (2)

Yirisaro ba o wan, neɛ o ta bo, da nekidi o i yinri maa o ta da i Fɔ da sooki da i o daarina.

Taremma (3)

Yirisaro Fɔɔku na kù consiroma yi yonda pɔɔɔra-di boma-mii.

Naasemma (4)

Yirisaro o ba da i Fɔ sa yombitu.

Nuũtemma (5)

Da ba tiri sa yiro n̄ yi Fɔ pɔntu na yaroobu-mii yan̄isi tori.

Kparitemma (6)

Yirisaro ne o ta Fɔ o i tɛm o yirimma tori.

Berentemma (7)

Yiraba mɛ-di bà maasi booti yaama consiroma mii, batisima paa.

Neitemma (8)

Yirisaro ba o wan n̄ boti sa o bibi o n̄ yirimma booti dannamii, o ka mɛɛnde sa bà neki bà o di wɛɛnu yan̄isi tori.

Weitemma (9)

Da ba tiri sa bà finni yirisaro, karan o yeri o tiṇu yaṇisi tori.

Piika (10)

Yirisaro ba o wan bà ka o pɛɛ yaama sa o maa ba wɛɛnu; bootidamu teera yɛɛmbɛ bà o ò yire ma mii.

Piika na ma yon (11)

Yirisaro ba wan bà ka o pɛɛ yaama, sa booti-dana teera maa ɔɔtɛ ba mɛɛnde sa o daari-di da mɛɛna-di o ò yirimma maa o ta mu ò boti bà o ma kpinsire yiri kutire nuna.

Piika na ma yenni (12)

Yirisaro ba o wan, o ò yeete mii, tɔ dɛɛyɔŋo ka ò o yasire-ti yaṇisi tori, o da sooki-di o wo bo bootu.

Piika na ma taari (13)

Yirisaro ba o wan, o ò yeete mii, tɔ dɛɛyɔŋo ka ò o yasire-ti yaṇisi tori, o da sooki-di o wo bo bootu.

Piika na ma naasi (14)

Yirisaro bà ka o tɔŋɛ o ò tinkpaanne, o da sooki-di o kori tinkpaandɛɛnde.

Piika na ma nun (15)

Da nɛki-di sa yiro ba o wan, o i boti tinkpaanyetande.

Piika na ma kparun (16)

Yirisaro, ti yon-di; do ba o wan na pe ba o wan bà da sooki-di bà mansa. Sa bà yeema yi bà daari-na, da i bà yeetitɔɔba na bà tinkpaanne nukpiikkiba da i bà tetirina.

Piika na ma beren (17)

Yirisaro o ka bo o yon, ya na tɔɔba kari; da nɛki sa o i boti o ò yonandenda.

Piika na ma nɛi (18)

Yirisaro ba o wan o tan da sooki-di o yori maa ota bansiti yirikutire-mii, yi yeema sooki ma i daari-na.

Piika na ma wɛi (19)

Yirisaro tan ba da i dɔɔsi-ti sa o tɔkɛ tɔɔba dabaru wo o ta yindi wo ka pori.

Piisu yenni (20)

Yirisaro ba o wan o ò banja ka o pɛ, o da sooki-di o yunji kaatorede mii o ta nɛki.

Piisu yenni na ma yon (21)

Yirisaro, da nɛki o i yinri maa o ò tinkpaande yaama ta coonni, o i pukiri yerisu su den nɔɔre dè tan tara o peeke. Da tori mari ba saba dosibu ka bo, o tara taka o nɛ doo na o ò banja kà yon sabare-de o ta nɛki.

Piisu yenni na ma yenni (22)

Yirisaro yon wēerun ba o ñ seku boma mii, da seena yiriba ta da i tetina bà ƴɔɔba ƴɔɔku sooki ku yì bà daari-na.

Piisu yenni na ma taari (23)

Yirisaro ne o ta ƴɔ, da neki o tondi yerika ka o ta da i pukiri ɔɔɓɓima.

Na ƴɔɔba kari yi ta ka pukiri, yi ɔɓɓu i mee, yi ɔɔɓɓa i mee, yi yeriŋa sooki ka i coonna tirima.

Piisu yenni na ma naasi (24)

Yerento ba o wan da neki-di o ñ yerika yuure ɓe bà ta o pe ƴɔɔɓɓima, o sooki o fakina tinkpaantɔya ɓɔya o ɓɓe na o yon marjima na simma.

Piisu yenni na ma nun (25)

Yirisaro boma ka o ñ yeri-na, da neki-di sa o ñ simma mii, ƴɔɔba ño teete-na; maa o ñ ƴɔɔku ta da turi ku o daariki-na.

Bisu, da kpa na su dɔrima sari su ñkutina, da ɔɔɓɓi-di sa yirikuriba yii su tetiri-na.

Piisu yenni na ma kparun (26)

Yirisaro ba o wan, da neki o taka ƴɔɔrima.

ƴɔɔribi muyi demma i tirasi-di. ƴɔɔri kpeena tookima maa, da bo yiro yimma na o ñ wēerun yin-di.

ƴɔɔrima takoma-di da seke yiro ñ tana simma, o sooki o Fetima o ñ yon o neke na yirisari ɓɔ, ƴɔɔku sooki ku i daari-na āduriya mii.

Piisu yenni na ma beren (27)

Yiro ba o wan da sooki-di o tonni o ñ borika basima dendan o da seɓɓesi, dà ba peena.

Piisu yenni na ma nei (28)

Ba wan da yeɓɓe-di o ɓɔ o ñ yirimma, maa den tori yaama den ɔɔɓɓe sabare-de ta tuuri maa, da sooki da i na yonda munda.

Piisu yenni na ma wei (29)

Yiro o ka bo ƴɔɔba mii, o ɔɔɓɓe o ñ yeɓɓoma ɓɔɓe bà demma maa yì ƴɔɔku ta da i coonna ɔɔɓɓima, ku daarima tori ma-di ba wan ta da i yinri o ɓɔ parade, sa maa āduriya kaatookpeende dè ta yauna yirisaro ƴɔɔku yaama ta maa neki.

Piisu taari (30)

Da paa sa yonjo ya tin tinkpaanyonde ɔɔ yaama ñ ciisi ya de peti sabare-de den yaama; ma den tori da ta i āduriya kaatookpeende ɔɔ Fonne.